

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Алевтина Кахідзе, Аліна Горлова та інші. Оголошено лауреаток премії Women in Arts 2023. – Марія Кабацій](#)

[«Ти є велика сила»: Як знімали жіночий маніфест до Міжнародного жіночого дня. – Марія Кабацій](#)

[У Києві пройшло нагородження лауреатів премії Дмитра Нитченка](#)

Медіа

[Рада Європи опублікувала експертний висновок щодо закону «Про медіа». – Марина Баранівська](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[З київської консерваторії звільнився вже третій викладач. – Ксенія Білаш](#)

[На Полтавщині демонтують пам'ятник Горькому](#)

Мовні питання

[За два місяці надійшло 455 звернень про порушення мовного закону – Кремень](#)

Фестивалі

[У Києві пройде фестиваль актуальної української культури «НА ЧАСІ x Chervona Kalyna». – Валерій Лавровський](#)

Театр

[У Кропивницькому показали прем'єру вистави херсонського режисера](#)

Музика

[Art.razom: Якщо державним театрам це не цікаво, тоді має бути цікаво нам. – Марина Антонова](#)

[Продюсування музики та права жінок. Інтерв'ю зі співзасновницею проєкту Womens Sound композиторкою Олесею Оникієнко. – Катерина Яковленко](#)

Візуальні мистецтва

[У Житомирі відкрилась виставка «Україна очима француза»](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[У Торонто проведуть фестиваль українського кіно. – Євгенія Рубан](#)

[Івано-Франківський міжнародний фестиваль короткого метра 4:3 розпочав приймати фільми. – Марина Баранівська](#)

[«Перший код»: в Україні зняли документальне кіно про історію українського IT](#)

[Українська спортивна драма «Пульс» вийшла онлайн на Netflix](#)

[Документальний фільм «Гудаки не люди. Свадьба буде» можна переглянути онлайн. – Поліна Горлач](#)

[«Мавка. Лісова пісня». Як українці раптом з'ясували, що наша кіноіндустрія – це зрада. – Лена Чиченіна](#)

Довженко-Центр

[Суд відхилив клопотання Держкіно щодо закриття справи про оскарження реорганізації Довженко-Центру](#)

Література. Книговидання

[В Україні видали книгу, яка написана та проілюстрована штучним інтелектом. – Юліана Росковінська](#)

[Свіжі книжки від українських видавництв: березень. – Олеся Богдан](#)

Бібліотечна справа. Читання

[Уряд схвалив «Стратегію читання» на найближчі дев'ять років: що про це відомо? – Борисович Дарія](#)

[У Києві відкрилася нова арткнигарня «Місто»](#)

Релігія

[УПЦ МП відмовляється платити за оренду храмів у Чернігові](#)

Авторське право

[Апеляційний суд відмовив у апеляції щодо авторського права архітектора будівлі «Квіти України». – Настя Попович](#)

Культура національних меншин. Закордонні українці

[Українська діаспора закликала Американську кіноакадемію зупинити російський вплив](#)

Підтримка України у світі

[Мартін Поллак: Хто проти озброєння, погано розуміє поняття пацифізму. – Олеся Яремчук](#)

[У Дніпрі відкрили «юрту незламності» як пункт обігріву й осередок казахської культури](#)

[У столиці Болгарії планують перенести пам'ятник Радянській армії за межі центру міста. – Сергій Албул](#)

Загальні питання

Алевтина Кахідзе, Аліна Горлова та інші. Оголошено лауреаток премії Women in Arts 2023. – Марія Кабацій

В Україні вчетверте вручили премію Women in Arts, що відзначає досягнення жінок, які працюють у сфері культури та мистецтва. Цьогоріч нагороду вручали за два попередні роки, бо у 2022 році через початок повномасштабного вторгнення церемонія не відбулася. Урочисте оголошення лауреаток премії Women in Arts, нового сенсу якій додали доповненням до назви The Resistance та гаслом «Вогонь запеклих не пече», пройшло у київському Українському домі. Переможниць визначали у восьми номінаціях: «Візуальне мистецтво» (А. Кахідзе), «Музика» (А. Загайкевич), «Театр» (Н. Захоженко), «Кіно» (А. Горлова), «Література» (Г. Крук), «Культурний менеджмент» (Ю. Ваганова), «Журналістика» (А. Платонова), а також «Особлива відзнака за важливий внесок в українську культуру» (Ю. Сідорова). Ще однією особливістю цьогорічної премії став додатковий критерій відбору – внесок у перемогу, що враховує діяльність номінанток у військовій, волонтерській, культурній чи будь-якій іншій сфері, що безпосередньо наближає перемогу України. Також на церемонії нагородження відбулася прем'єра жіночого маніфесту. В його основі – пісня та відео під назвою «Ти є велика сила». Це авторська робота команди музичного каналу MEGOGO LIVE спільно з ООН Жінки в Україні та Українським інститутом. У її створенні взяли участь одна з цьогорічних номінанток М. Круть, а також виконавиці Roxolana, О. Кольцова (Крихітка) та О. Карась (Тонка). Крім них, у відео можна побачити номінанток Women in Arts. The Resistance. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/03/7/253212/>

«Ти є велика сила»: Як знімали жіночий маніфест до Міжнародного жіночого дня. – Марія Кабацій

Репортаж зі зйомок відео, коментарі режисерки Л. Добровольської та учасниць, стисла довідка про жіночі маніфести в інших країнах. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/03/7/253222/>

У Києві пройшло нагородження лауреатів премії Дмитра Нитченка

Цьогоріч премію імені Дмитра Нитченка отримали філолог Г. Шумицька, поет-пісняр І. Жук та ексміністр культури Є. Нищук. Церемонія нагородження відбулася у Національному музеї літератури. Цю відзнаку щороку присуджують до дня народження письменника (21 лютого) за пропаганду українського слова. Засновники премії – Ліга українських меценатів та родина Дмитра Нитченка, котра проживає в Австралії. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3679452-u-kiievi-projslo-nagorodzenna-laureativ-premii-dmitra-nitcenka.html>

Медіа

Рада Європи опублікувала експертний висновок щодо закону «Про медіа». – Марина Баранівська

Рада Європи опублікувала висновки експертів щодо закону «Про медіа», який Верховна Рада ухвалила 13 грудня 2022 року. Експерти дійшли висновку, що ухвалений закон є суттєво кращим за проект закону «Про медіа» № 2693-д, який вони аналізували у вересні 2022-го. Тією мірою, якою закон охоплює теми, що містяться в AVMSD, він досить добре узгоджується з Директивою, і те саме стосується його відповідності стандартам Ради Європи. Разом із цим, за результатами оцінки експертів Ради Європи, документ усе ще містить деякі неузгодженості, які вони рекомендують виправити. Серед виявлених проблем – неузгодженість закону з Директивою щодо мови ворожнечі. Голова парламентського Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики М. Потураєв схвально оцінив висновок експертів Ради Європи закону «Про медіа». За його словами, висновок позитивний і загалом це висока оцінка роботи українських законотворців. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/208669/2023-03-07-rada-ievropy-opublikovala-ekspertnyy-vysnovok-shchodo-zakonu-pro-media/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

З київської консерваторії звільнився вже третій викладач. – Ксенія Білаш

З Національної музичної академії України ім. Чайковського звільнилася А. Загайкевич через незгоду із рішенням керівництва закладу зберегти ім'я Чайковського в його назві. Раніше з консерваторії з тієї ж причини звільнилися викладачка кафедри історії світової музики О. Корчова та головний диригент Національного заслуженого академічного симфонічного оркестру України В. Сіренко. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2023/03/07/548115_z_kiivskoi_konservatorii.html

На Полтавщині демонтують пам'ятник Горькому

У селі Загребелля Чорнухинської селищної ради депутати проголосували за демонтаж пам'ятника російському письменнику М. Горькому. Про це на своїй фейсбук-сторінці повідомив регіональний представник Інституту національної пам'яті України О. Пустовгар. «Цей російський письменник – ворог української незалежної державності. Горькому належить гасло: „Если враг не сдаётся, – его уничтожают”. Його широко використовували в СРСР під час проведення терористичної політики, а зараз воно на озброєнні сучасної путінської імперіалістичної росії. У 1926–1927 роках Горький був одним із спітворюців наклепницької кампанії, спрямованої проти видатного борця за незалежність, голови Директорії УНР С. Петлюри», – зазначив він. Докладніше:

<https://chytomo.com/na-poltavshchyni-demontuiut-pam-iatnyk-horkoho/>

Мовні питання

За два місяці надійшло 455 звернень про порушення мовного закону – Кремень

Від початку року на адресу уповноваженого із захисту державної мови Т. Кременя надійшло 455 звернень щодо порушення мовного законодавства, 60% яких стосуються порушень у сфері обслуговування. Найбільше повідомлень про порушення надійшло з Києва (159 звернень). Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-movnyi-zakon-porushennia/32307446.html>

Фестивалі

У Києві пройде фестиваль актуальної української культури «НА ЧАСІ x Chervona Kalyna». – Валерій Лавровський

11–12 березня у просторі «Арсенал ХХІІ» пройдёт фестиваль актуальної української культури «НА ЧАСІ x Chervona Kalyna». На головній сцені під кураторством онлайн-радіостанції Chervona Kalyna виступлять Tember Blanche, Angy Kreйда, «Тонка» та ін. На інших двох сценах виступатимуть Space Spice Boy, Daniel Okaro, Dj Elmar та ін. Також у програмі: татумарафон, мистецький ярмарок і виставка сучасного мистецтва, зокрема відеоарт з колекції Музею сучасного мистецтва Одеси. Окрім того, відбудеться дискусія «Невтрачене покоління: відповідь української молоді на російську агресію». Докладніше:

<https://slukh.media/news/na-chasi-chervona-kalyna/>

Театр

У Кропивницькому показали прем'єру вистави херсонського режисера

Кіровоградський академічний обласний український музично-драматичний театр імені Марка Кропивницького 7 березня показав прем'єру вистави «Ханума» херсонського режисера С. Павлюка. У залі був аншлаг. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3679593-u-kropivnickomu-pokazali-premeru-vistavi-hersonskogo-rezisera.html>

Музика

Art.razom: Якщо державним театрам це не цікаво, тоді має бути цікаво нам. – Марина Антонова

Творче об'єднання «Art.razom» – незалежна формація. Вона не має «постійної адреси», але її мистецькі досягнення вже складають довгий, солідний список. Поміж успішних проєктів – постановки камерних опер І. Губаренко: «Ведмідь», «Solaris», трилогія «Кавка» та моноопера-спогад «Є.Назавжди» В. Шинкаренка, опера «День Радості» А. Стука та «Одержима» М. Волинського, а також десятки концертних програм. «Art.razom» не має спонсорської підтримки, але завдяки невпинній праці всіх учасників існує вже шість років. Представники колективу М. Ригова, О. Співаковський, В. Федоряка та В. Соколовський розповідають про своє мистецтво, принципи та творчі орієнтири. Докладніше:

<https://theclaquers.com/posts/10990>

Продюсування музики та права жінок. Інтерв'ю зі співзасновницею проєкту Womens Sound композиторкою Олесею Оникієнко. – Катерина Яковленко

За кілька років існування проєкту Womens Sound він встиг сформувати активну спільноту жінок-композиторок. Платформа для розвитку жінок у електронній музиці виникла 2019 року завдяки двом київським музикантам та саундхудожникам – О. Долгому та О. Оникієнко. З того часу учасники платформи, як і самі куратори, неодноразово виступали на українських та закордонних майданчиках та фестивалях. Однак з початком повномасштабного вторгнення кураторка, театральна та кінокомпозиторка, продюсерка, діджейка О. Оникієнко (NFNR) сфокусувалася на волонтерстві й музичній культурній дипломатії. В інтерв'ю вона розповідає про те, чому музика не може бути поза політикою, про права жінок у музиці та музику під час війни. Докладніше:

<https://suspilne.media/405113-produsuvanna-muziki-ta-prava-zinok-intervu-zi-spivzasnovniceu-proektu-womens-sound-kompozitorkou-oleseu-onikienko/>

Візуальні мистецтва

У Житомирі відкрилась виставка «Україна очима француза»

У Житомирському обласному літературному музеї відкрито фотовиставку «Україна очима француза», на якій представлено світлини кінорежисера-документаліста та фотографа Жакі Леба. «Чотири роки тому я приїхав в Україну, аби зняти фільм про країну після Чорнобильської катастрофи. Він вийде у травні й називатиметься „Забута земля”. Стрічку представлять у 840 кінотеатрах Франції, буде турне з конференціями в Канаді. У лютому розпочалася війна, я не міг продовжувати свою роботу й почав роздумувати над тим, як я можу допомогти Україні. Вирішив розповісти про те, що відбувається в Україні, і хотів показати саме страждання цивільного населення. Кожна світлина в експозиції має свою історію», – розповів Леба. За словами фотографа, на виставці представлені фото, які він зробив в Ірпені, Бородянці, Києві, Коростені та інших українських містах. Леба додав, що «кожна фотографія – це справжній шок». Ними фотограф, зокрема, передає страждання матері, яка проводить на війну сина, й може більше ніколи його не побачити, а також обличчя дітей, які через пережите більше не можуть посміхатися. 11 березня відвідувачі літературного музею матимуть нагоду також побачити фільм Жакі Леба про війну «Повернення з України». До повномасштабної війни французький кінорежисер та фотограф написав книгу про Україну «Час», в якій розповідає про її людей та красу. Нині він майже щодня готує репортажі про війну для багатьох закордонних телеканалів, зокрема з Франції, Бельгії, Канади. Джерело:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3679448-u-zitomiri-vidkrilas-vistavka-ukraina-ocima-francuza.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

У Торонто проведуть фестиваль українського кіно. – Євгенія Рубан

10–12 березня в Торонто (Канада) відбудеться фестиваль українського кіно, під час якого покажуть сім робіт українських режисерів: «Земля блакитна, ніби апельсин» (2020); «Памфір» (2022); «Мої думки тихі» (2019); «Додому» (2019); «Джулія Блу» (2018); «Атлантида» (2019); «Відблиск» (2021). Зазначається, що отримані під час фестивалю кошти спрямують до фонду «Другий фронт» – української організації, що збирає кошти на медичне та захисне спорядження для військовослужбовців на передовій, а також до фонду «Допомога художникам», дочірніх фондів Канадсько-Української Фундації CUF. Докладніше:

<https://socportal.info/ua/news/u-toronto-provedut-festival-ukrainskogo-kino/>

Івано-Франківський міжнародний фестиваль короткого метра 4:3 розпочав приймати фільми. – Марина Баранівська

Цього року фестиваль відбудеться вже втретє. Планується проведення національного та міжнародного конкурсів, також будуть національна та міжнародна позаконкурсні програми. Дедлайн для подачі фільмів – 1 липня. 50% зборів, отриманих від подачі іноземних стрічок, буде віддано на потреби місцевого благодійного фонду «Порт Франківськ», який допомагає жителям та військовим у найгарячіших точках України. Час проведення фестивалю – з 30 серпня до 3 вересня. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/208688/2023-03-07-ivano-frankivskyy-mizhnarodnyy-festyval-korotkogo-metra-43-rozpochav-pryymaty-filmy/>

«Перший код»: в Україні зняли документальне кіно про історію українського ІТ

Творці фільму «Перший код» завершили зйомки та презентували англomовний тизер про розвиток української ІТ-індустрії та боротьбу наших ІТ-воїнів. Саундтрек написав гурт TVORCHI та присвятив пісню українським кібервійськам. Режисер картини – А. Лерман. Бюджет стрічки становить близько восьми мільйонів гривень. Її фінансувала Європейська асоціація програмної інженерії (European Association of Software Engineering). Прем'єру фільму заплановано на весну 2023 року. «Перший код» буде перекладено на кілька мов. Зараз ведуться переговори з представниками стримінгових платформ Netflix, Amazon та Apple TV. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/pershyyi-kod-it/>

Українська спортивна драма «Пульс» вийшла онлайн на Netflix

Відтепер спортивну драму «Пульс» режисера С. Чеботаренка, створену на основі реальної історії української параолімпійської чемпіонки О. Ботурчук, можна переглянути онлайн на Netflix. Фільм виробництва KINOROB знято за підтримки Міністерства культури України. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/puls-onlain-netflix/>

Документальний фільм «Гудаки не люди. Свадьба буде» можна переглянути онлайн. – Поліна Горlach

Від 7 березня на YouTube-каналі «Суспільне Культура» можна переглянути документальний фільм «Гудаки не люди. Свадьба буде». Авторка стрічки А. Єресько та співавторка О. Зашко розповідають історію Hudaki Village Band – закарпатського музичного гурту, що складається зі звичайних сільських музикантів. Вони дають концерти у Франції, Німеччині, Швейцарії, Австрії, – як на великих фестивалях, зокрема Sziget, так і на особисті запрошення. Охоплено 2008 та 2013 роки, період Майдану, 2021 рік та виступ закарпатських музикантів на виставці WOMEX у Португалії. Докладніше:

<https://suspilne.media/406314-dokumentalniy-film-gudaki-ne-ludi-svadba-bude-mozna-pereglanuti-onlajn/>

«Мавка. Лісова пісня». Як українці раптом з'ясували, що наша кіноіндустрія – це зрада. – Лена Чиченіна

«В очікуванні на прокат мультика „Мавка. Лісова пісня” я передчувала, що почнеться. І – почалося. Повні зали – це раз. За перший вікенд робота зібрала майже 25 мільйонів гривень і 189 тисяч глядачів. Для теперішніх темних часів у кінопрокаті це – фантастичний результат. Але і передбачуваний: мультик мав привабливий трейлер і потужну рекламну кампанію. Утім, з'явилися дописи про те, що мультик цей – ганебне явище. І на те є одразу кілька причин. Найперша звучить доволі несподівано: а де ж там Леся Українка? Продюсерам, напевне, належало додати до промокампанії більше роз'яснень, що присутність письменниці якось не сильно планувалася від початку. І це – нормально, бо є велика різниця між екранізацією та фільмом, знятим за мотивами якогось твору... Але це, звісно, не все. Адже є претензії до сценарію та, скажімо так, ідеології мультика. Щодо першого, то це справді поки одне із найслабших місць українського кіно. Особливо це стосується діалогів і якихось яскравих фраз, які потім можна використовувати у житті. Але процес триває, ми вже цілком можемо цитувати „Мої думки тихі” чи „Спіймати Кайдаша” – обов'язково буде ще. У „Мавці” справді немає крутих діалогів, несподіваних поворотів, яскравих персонажів і якоїсь революційної думки. Це якщо порівнювати із „Зоотрополісом”, „Коко”, „Думками навиворіт” чи з „У пошуках Немо”. Але чи ми можемо висувати такі очікування вітчизняним мультфільмам? Це аж ніяк не значить, що глядачі повинні смиренно приймати усі, навіть найбільш криворукі поробки наших митців і радісно писати позитивні відгуки. Але „Мавка. Лісова пісня” – це цілком якісно зроблений мульт. Там чудово промальовані лісові мешканці, міміка героїв доволі складна та різноманітна, сценарій ніде не „провисає”, немає нудних або затягнутих моментів. Це справді крок у вітчизняній анімації. Навряд ця робота ввійде в історію, але як для розваги на один вечір – цілком прийнятний варіант. На рівні непоганої європейської анімації... Але все це виявилось не таким цікавим. Панство з'ясувало, що виробники „Мавки” раніше випустили значно менш патріотичний мульт, адже інтерпретували вони не українську класику, а „Руслана і Людмилу” Пушкіна. „Викрадена принцеса: Руслан і Людмила” вийшов в український

прокат у 2018 році, а в російський – у 2019-му, там він отримав назву „Руслан и Людмила: перезагрузка”. В окупованому Криму його теж показали, але виробники сказали, що не знали про таку підлість російських колег. Незручно якось вийшло... До речі, за нагоди порівняйте якість цього мульту із „Мавкою” – різниця очевидна. Але з прокатом у росії, безумовно, зрада. Як так взагалі могло статися? На шостому році війни українська компанія співпрацює з російським ринком! І куди дивилися всі поважні та патріотичні зірки, які озвучували персонажів і долучалися до промоції російської класики? Зрештою, як і громадськість. Не пам’ятаю скандалу з цього приводу. Але так само не було його і раніше, коли в росії вийшла „Сторожова застава”, знята за романом В. Рутківського, письменника, який у своїх сюжетах розвінчував російську міфологію. Це є у фільмі: Олешко Попович скаженіє, коли головний герой питає, чи не той самий він Альоша? „Альоша-кальоша”, – відповідає той із явно ображеною інтонацією. Але для російського прокату, звісно, цю сцену озвучили по-іншому. Понад те, компанія Film.Ua виробила десятки серіалів, які не просто продавали на російські телеканали під час війни, а знімали їх насамперед для російського глядача – російською мовою, з російськими акторами у головних ролях і з незрозумілим місцем дії. І вони не єдині у цьому! Після окупації Криму та початку війни лише частина кінематографістів припинила співпрацювати з росіянами. Більшість – продовжила. Особливо великі студії твердили, що не зможуть вижити без ринку країни-агресорки. І водночас виробляли справді патріотичні й талановиті стрічки – „Припутні”, „Погані дороги” та „Королі репу”. А іншою рукою знімали героїчні серіали про „Великую отечественную”, династію Романових і „визначних” діячів на кшталт Ворошилова, Молотова чи Берії. Усе – за гроші російського мінкульту та за сценарієм його очільника мединського. Уявіть: компанія одночасно отримує гроші від російського й українського мінкультів на патріотичне кіно. Фантастика! А ще ж є пітчінги Держкіно... Ці випадки не були поодинокими та завуальованими – ніхто нічого не приховував, зокрема і від глядачів. А якщо копнути ще далі, то українці причетні до такої кількості пропагандистського російського контенту, що публіці у соцмережах зробиться дурно. І головне – ці дії здебільшого толерувалися, тому й тривали. Виробники серіалів і далі знімали для російських глядачів, а українські – роками дивилися серіали без краплі національного контексту. Усіх усе влаштовувало. Серіали О. Байрак традиційно отримували високі показники, попри відверто проросійські погляди режисерки. Війна, яка тривала „десь” на Сході, не була для нас настільки важливою подією, аби зважуватися на якісь радикальні кроки. Це стосується як виробників, так і суспільства. Тож нині прийшов час розплати. Бо як ми виглядаємо, коли просимо – навіть вимагаємо – від світу ігнорувати російську культуру та „хороших росіян” і засуджувати іноземців за симпатію до Чайковського, Серебряннікова чи Навального? 24 лютого 2022 року залишити російський ринок усе ж довелося. Але, оскільки зробили ми це занадто пізно, то матимемо низку незручних, а часом і кумедних ситуацій, вихід із яких не вповні зрозумілий. Наприклад, телеканал СТБ останній рік мусить маркувати свій продукт дисклеймерами. Перед російськомовними шоу вони пишуть, що,

даруйте, ось так ми зняли до великої війни. Якби знімали нині – герої зробили б інший вибір. А перед серіалами з російськими акторами пишуть, що зараз від цієї практики відмовилися, а контент хай лежить, бо це ж архів нашої роботи. А ще доводиться тепер вдаватися до дубляжу, який бурхливо обговорюють у соцмережах. Чи ще краще. Невдовзі у прокат має вийти екранізація книги А. Кузьменка „Я, Победа і Берлін”. Це один із найбільш очікуваних фільмів – не дочекається показів і та публіка, що завзято критикує будь-яку співпрацю з ворогом після 2014-го. Так от, компанія-виробник цього фільму називається Star Media – і це саме вона створила всі ті серіали про Молотова-Берію за підтримки російського мінкульту. А генпродюсер В. Ряшин ще й отримав нагороду за патріотичне виховання російської молоді. Зовсім недавно стрічка „Серце Парми”, яку він продюсував, вийшла у літери російського прокату. Так, це після повномасштабного вторгнення! І серед продюсерів „Я, Победи і Берліна” Ряшин теж указаний. А зафільмувала цю стрічку його донька. Отже, якою буде наша правильна реакція на таку оказію?.. Один із варіантів розв’язання цієї проблеми – просто все всім забути. Усе, що було до 24 лютого, лишається у минулому. Важливо, що саме люди почали робити після цієї дати. Не всі з цим погодяться, але тоді доведеться „скасувати” майже всю кіноіндустрію та попрощатися з її майбутнім. Це не найкращий вихід...». Докладніше:

<https://detector.media/kritika/article/208702/2023-03-08-mavka-lisova-pisnya-yak-ukraintsi-raptom-zyasuvaly-shcho-nasha-kinoindustriya-tse-zrada/>

Довженко-Центр

Суд відхилив клопотання Держкіно щодо закриття справи про оскарження реорганізації Довженко-Центру

21 лютого сторона Держкіно обґрунтувала «відсутність цінності колекції ДЦ» тим, що Мінкульт не організував її евакуацію, та подала клопотання про закриття справи. 7 березня суд відхилив клопотання Держкіно. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/208701/2023-03-07-sud-vidkhylyv-klopotannya-derzhkino-shchodo-zakryttya-spravy-pro-oskarzhennya-reorganizatsii-dovzhenko-tsentru/>

Література. Книговидання

В Україні видали книгу, яка написана та проілюстрована штучним інтелектом. – Юліана Росковінська

«Для книги-експерименту ми обрали фантастичну тематику (ще не так давно сам ШІ був фантастикою) – колонізацію людьми Марсу. Ми уявили героя – дитину у віці 5–6 років. Попереду – велике майбутнє, та вже зараз глибини космосу надихають героя на пошуки нових місць для життя людей. Тож чом би не полетіти на Марс? А що для цього потрібно? Редактори формулювали запитання штучному інтелекту від імені дитини. Дизайнери навчали нейромережу тематичним малюнкам. Результат ви можете побачити самі», – зазначив засновник і гендиректор харківського видавництва «Ранок» В. Круглов. «Вважаю, що це історичний момент для нашої галузі, і ми дуже зацікавлені у подальших дослідженнях та розвитку штучного інтелекту у

застосунках для освіти та розвитку наших дітей. На черзі – інтерактивний підручник, з яким може спілкуватися дитина. Мені навіть моторошно, якщо чесно. Цікаво, як бібліотекарі будуть заповнювати інформацію про автора? Що говорить законодавство про авторське право? І взагалі, яке майбутнє у людства?», – наголосив він. Першу в Україні книгу, написану та проілюстровану штучним інтелектом, надруковано обмеженим накладом. Докладніше:

<https://www.unn.com.ua/uk/news/2018344-v-ukrayini-vidali-knigu-yaka-napisana-ta-proilyustrovana-shtuchnim-intelektom>

Свіжі книжки від українських видавництв: березень. – Олеся Богдан
Огляд новинок української художньої літератури, перекладної, українського та перекладного нонфікшену, а також коміксів, манг, графічних романів тощо. Докладніше:

<https://tyktor.media/polytsia/novynky-11/>

Бібліотечна справа. Читання

Уряд схвалив «Стратегію читання» на найближчі дев'ять років: що про це відомо? – Борисович Дарія

3 березня Уряд запровадив стратегію розвитку читання на 2023–2032 роки, розроблену Міністерством культури та інформаційної політики України, аби сформувати в українців звичку до регулярного читання книг. В уряді сподіваються, що таким чином збільшать кількість населення, яке читає. У міністерстві додають, що впровадження такої стратегії має стати складовою гуманітарної безпеки України. У планах: зробити читання свідомо обраним дозвіллям, освітньою практикою та способом саморозвитку українців. Реалізувати стратегію збираються у три етапи за двома напрямками: «Підтримка та розвиток книжкової екосистеми» – читачі матимуть доступ до якісних книжок різних жанрів (насамперед українськомовних), у різних форматах відповідно до потреб; «Формування звички і потреби в читанні» – люди й спільноти обиратимуть читання як свідому та регулярну практику для дозвілля, навчання та розвитку. Наскільки ефективною буде ця стратегія мають оцінювати безпосередньо в МКІП. Залучатимуть також інших представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань та наукових установ. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/uryad-shvaliv-strategiyu-chitannya-na-najblizhchi-devyat-rokiv-scho-pro-tse-vidomo/>

У Києві відкрилася нова арткнигарня «Місто»

Поблизу метро «Арсенальна» на Князів Острозьких, 5/2, відкрито арткнигарню «Місто». Окрім книжок, там можна буде придбати вінілові платівки, корнер з якими зроблено в колаборації з Vynila, а також згодом – мистецькі вироби українських майстрів. Заклад прикрашено мозаїчним панно із зображенням визначних споруд Києва. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-kyievi-vidkrylasia-nova-artknyharnia-misto/>

Релігія

УПЦ МП відмовляється платити за оренду храмів у Чернігові

Єпархія УПЦ МП відмовляється укладати договори оренди із заповідником «Чернігів стародавній» на оренду Спасо-Преображенського храму, Єлецького й Троїцького монастирів. Про це повідомив в.о. генерального директора Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній» В. Хомич. «У листопаді 2019 року Верховна Рада ухвалила Закон „Про оренду державного та комунального майна” із відповідною поправкою Кабміну до нього. Відтак культовими спорудами, тобто церквами й монастирями, вже не можна користуватися безоплатно. Раніше єпархія УПЦ мала храми в користуванні, тобто нічого не платила. Через об’єктивні причини (війна) ми не наполягали на негайному виконанні закону. Тим не менш, закон діє, і його треба виконувати. Ми попередили обидві церковні єпархії – і Православну церкву України, й Українську православну церкву – про необхідність укласти договори оренди. ПЦУ погодилася, й ми почали відповідну роботу. УПЦ відмовляється категорично, посилаючись на брак грошей», – розповів Хомич. За словами в.о. директора заповідника, напередодні переговорів із представниками Церков він звертався до юристів Міністерства культури та інформаційної політики й Фонду держмайна. В обох випадках фахівці запевнили, що безоплатної оренди бути не може. «Сума оренди незначна – за нашими попередніми розрахунками, річна оренда Спасо-Преображенського собору обійдеться у 5 175 грн за рік, тобто 431 грн за місяць. За оренду комплексу Єлецького монастиря з шести об’єктів, згідно з оціночною вартістю, доведеться платити 12 144 грн за рік, або 1 012 грн на місяць. Попередня вартість оренди комплексу Троїцького монастиря з 11 об’єктів становить 24 283 грн на рік, або 2024 грн на місяць. На сьогодні намірів укладання оренди немає і заявок від них теж немає. Тракувати це треба так, що вони відмовляються від оренди», – стверджує Хомич. Він упевнений, що представники УПЦ звернуться до суду. В такому випадку процес повернення державі її майна може затягтися. Джерело:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3679261-upc-mp-vidmovlaetsa-platiti-za-orendu-hramiv-u-cernigovi.html>

Авторське право

Апеляційний суд відмовив у апеляції щодо авторського права архітектора будівлі «Квіти України». – Настя Попович

Апеляційний суд не задовольнив апеляцію з авторського права архітектора будівлі «Квіти України» М. Левчука, повідомляють у спільноті «Зберегти Квіти України». «Враження від засідання дивні. Відмова в приєднанні Левчука, п’ятеро поліцейських, жодного запитання стороні забудовника, проте справжній допит стороні архітектора в напручуд зневажливій формі», – пояснюють у спільноті. Активісти зауважили, що чекають на обґрунтування рішення суду, але вони «не зупиняються і йдуть до Верховного суду». **Довідково:** 28 липня 2022 року Шевченківський районний суд відхилив позов архітектора «Квіти України» М. Левчука стосовно порушення авторського права

забудовником об'єкта. У червні 2021 року власник будівлі вирішив переробити її на офісні приміщення. Джерело:

<https://supportyourart.com/news/apelyaczijnyj-sud-ne-zadovolnyv-apelyacziyu-z-avtorskogo-prava-arhitekтора-budivli-kvity-ukrayiny/>

Культура національних меншин. Закордонні українці

Українська діаспора закликала Американську кіноакадемію зупинити російський вплив

Світовий конгрес українців напередодні 95-ї церемонії нагородження премії «Оскар», яка відбудеться 12 березня в Лос-Анджелесі, звернувся до президента Американської Кіноакадемії із закликом припинити російський вплив та прийняти відповідні рішення щодо фільму «Top Gun: Maverick», фінансованого російським олігархом Дмитром Риболовлєвим, який потрапив під санкції України. Докладніше:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3679624-ukrainska-diaspora-zaklikala-amerikansku-kinoakademiu-zupiniti-rosijskij-vpliv.html>

Підтримка України у світі

Мартін Поллак: Хто проти озброєння, погано розуміє поняття пацифізму. – Олеся Яремчук

Попри географічну близькість, австрійці мало знають та розуміють Україну. Активна російська «культурна дипломатія» створила підґрунтя для того, що в Австрії досі дивляться на світ крізь призму проросійських наративів. Через повномасштабне вторгнення росії в Україну ситуація поволі змінюється. Що ми можемо зробити, аби пришвидшити цей процес? Про це – у розмові з австрійським письменником Мартіном Поллаком, автором книжок «Мрець у бункері», «Отруєні пейзажі», «Топографія пам'ять», які допомагають осмислити Другу світову війну. Ще з 90-х років Мартін Поллак популяризує українську культуру у німецькомовному світі, а зараз жорстко відстоює інтереси України на інформаційному фронті. Докладніше:

<https://chytomo.com/martin-pollak-khto-proty-ozbroiennia-pohano-rozumiie-poniattia-patsyfizmu/>

У Дніпрі відкрили «юрту незламності» як пункт обігріву й осередок казахської культури

У сквері Прибережному на житловому масиві Перемога відкрито «юрту незламності». За задумом організаторів, вона діятиме не тільки як пункт обігріву і заряджання гаджетів, а й як осередок казахської культури. Докладніше:

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-dnipro-yurta-nezlamnosti-punkt-obihrivu/32307050.html>

У столиці Болгарії планують перенести пам'ятник Радянській армії за межі центру міста. – Сергій Албул

«Пам'ятник було побудовано для пропаганди, щоб він знаходився в центральному місці, щоб повз нього постійно проходили люди. Сьогодні ця пропагандистська мета відпала, а разом з нею – і потреба в його центральному розташуванні, завдяки якому він домінує над усіма болгарськими установами», – йдеться у пропозиції. У документі також зазначається, що монумент не пов'язаний з історичною подією. Радянський Союз оголосив війну Болгарії 5 вересня 1944 року і вступив на болгарську територію 8 вересня 1944 року. Окупація тривала до 1947 року і коштувала Болгарії 82 мільярди левів через втрату сировини та сільськогосподарського виробництва. «У цьому сенсі цей пам'ятник, який називає армію, що окупувала нашу країну, „визволителем”, вводить в оману молоде покоління, яке не було свідком того часу і не вивчало його в школі», – йдеться у заяві проєвропейської коаліції «Демократична Болгарія». Докладніше:

https://lb.ua/world/2023/03/07/548121_stolitsi_bolgarii_planuyut.html

Випуск підготував
головний бібліограф Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 093-415-89-30
електронна адреса: info_nplu@ua.fm